

Dosarul nr. 2ra-544/22
2-18175279-01-2ra-15042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Marcel Smochin,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor
nr. 147, împotriva lui Ion Smochin și Tamarei Smochin, succesor în drepturi Marcel
Smochin, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 23 iulie 2018, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” (în continuare S.A. „Termoelectrica”), în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 147, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Smochin și Tamarei Smochin, solicitând încasarea în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 147 a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 8988,08 lei, neachitată, pentru perioada noiembrie 2016 - mai 2018 și încasarea cheltuielilor de judecată în beneficiul S.A. „Termoelectrica” constituite din taxa de stat și alte cheltuieli de judecată suportate.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în baza contractului de livrare a energiei termice în apa caldă nr. 147 din 28 noiembrie 2014, încheiat între SA „Termoelectrica” (anterior S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” din Chișinău, succesorul în drepturi a S.A. „Termocom”, în procedura falimentului) și Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 147, mun. Chișinău, ultima și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate. Din cauza neonorării obligațiilor de plată, la data de 18 iunie 2018, datoria la consumul de energie termică constituia suma de 213431,27 de lei, devenind, de fapt, debitorul S.A. „Termoelectrica”.

Totodată, a menționat că, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 147 a prestat la rândul său servicii de gospodărire comunală, inclusiv alimentarea cu energie termică, către toți locatarii blocurilor locative gestionate, care au beneficiat nemijlocit de serviciul prestat și au obligația de a achita în termen contravaloarea acestuia, conform facturilor primite.

Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 147 nu a acționat în judecată consumatorii restanți, inclusiv pârâții Ion Smochin și Tamara Smochin, pentru a încasa datoria la consumul energiei termice în sumă totală de 8988,08 lei, acumulată în perioada noiembrie 2016 - mai 2018, în mare parte din lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat și a altor cheltuieli de judecată. Astfel, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 147 a omis exercitarea drepturilor și acțiunilor sale, ceea ce a determinat imposibilitatea achitării creanțelor către S.A. „Termoelectrica”.

Prin prisma prevederilor art.598-599 Cod civil, reclamantul a susținut că, pentru a evita consecințele prejudiciabile, poate să-și exercite dreptul de adresare în instanța de judecată o acțiune oblică în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane. Or, creditorul poate să ia toate măsurile necesare sau utile pentru conservarea drepturilor sale, inclusiv a creanței Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 147 la consumul de energie termică.

Reclamantul a subliniat că, informația din Registrul bunurilor imobile atestă că, proprietari ai apartamentului nr. xxxxxx din str. xxxxx, nr. xxxxx, mun. Chișinău, sunt Ion Smochin și Tamara Smochin. În baza contului personal deschis la Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 147 pe numele pârâților, ultimii au acceptat prestarea și au beneficiat de servicii comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare.

Totodată, prin hotărârea din 07 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, ca urmare a admiterii acțiunii înaintate, s-a încasat de la Ion Smochin și Tamara Smochin în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 147, suma de 13592,04 lei, acumulată până la data de 01 noiembrie 2016.

Reclamantul a precizat că, datoria în mărime de 8988,08 lei, solicitată în cererea dată, este calculată după cum urmează: 22580,12 lei - 13592,04 lei = 8988,08 lei, adică suma de 22580,12 lei, datoria la situația din mai 2018 și suma de 13592,04 lei, datoria încasată prin hotărârea judecătorească din 07 martie 2017. Astfel, datoria pârâților pentru consumul energiei termice neachitate în perioada noiembrie 2016 - mai 2018, este de 8988,08 lei.

Prin hotărârea din 20 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Termoelectrica”, în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 147 și s-a încasat, în mod solidar, de la Ion Smochin și Tamara Smochin în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 147 datoria pentru consumul de energie termică pentru perioada noiembrie 2016-mai 2018 în sumă de 8988,08 lei; s-a încasat, în mod solidar, de la Ion Smochin și Tamara Smochin în beneficiul S.A. „Termoelectrica” taxa de stat în mărime de 270,00 de lei.

Prin încheierea din 01 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-au înlocuit pârâții Ion Smochin și Tamara Smochin cu succesorul lor în drepturi Marcel Smochin. Or, Tamara Smochin a decedat la xxxxx, iar Ion Smochin a decedat la xxxxx.

Prin decizia din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Alexei Croitor și s-a menținut hotărârea din 20 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia admiterii acțiunii, ajungând la această concluzie prin adunarea sumelor din rubrica serviciilor prestate pentru energia termică pentru perioada

noiembrie 2016-mai 2018, primind datoria reclamațiilor pentru serviciile de energie termică prestate în perioada indicată, 8988,08 lei.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, pe parcursul examinării cauzei, pârâtul nu a prezentat acte confirmative în sensul stingerii datoriei, astfel instanța de apel, stabilind că temeuri de degrevare a probațiunii în folosul apelantului nu s-au regăsit, a considerat oportun punerea în obligația acestuia achitarea datoriei formate în beneficiul creditorului -Cooperativei de construcție a Locuințelor nr. 147, suma datoriei formate pentru consumul energiei termice în cuantumul stabilit.

Prin urmare, odată stabilit faptul existenței raportului juridic obligațional între părți și faptul neonorării obligației de plată a consumului pentru energia termică de către subconsumatori față de Cooperativa de construcție a Locuințelor nr. 147 mun. Chișinău, iar ultimul a executat obligațiile asumate integral, cu bună-credință, furnizând debitorilor volumele de energie termică și emițând facturile pentru achitarea energiei termice, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la necesitatea încasării din contul acestora în beneficiul Cooperativei de construcție a Locuințelor nr. 147, mun. Chișinău a datoriei în mărime de 8988,08 lei, acumulată în perioada noiembrie 2016-mai 2018.

Nu poate fi reținut argumentul apelantului precum că informația cu privire la volumele facturate și sumele achitate pentru energie termică este un act emis unilateral de către creditorul oblic și nu poate servi ca probă pentru a certifica existența datoriei față de terțe persoane și astfel nu se confirmă faptul, că debitorul Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 147, mun. Chișinău, are datorii față de creditorul oblic SA „Termoelectrica”.

Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 147, mun. Chișinău este parte în procesul civil și, deși, este informată despre existența pe rolul instanței de judecată a acestui litigiu, aceasta nu a negat existența datoriei sale față de SA „Termoelectrica”.

Instanța de apel a respins argumentul apelantului cu referire la faptul că pârâții nu au încheiat niciun contract și nu au acceptat serviciile în volumul indicat, or, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală în lipsa contractelor încheiate cu consumatorii, aceștia din urmă sunt obligați să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, concluzie care derivă din prevederile exprese cuprinse în art. 25 alin.(5) din Legea nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002, citate mai sus. Așadar, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate. Or, lipsa unui contract scris, nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

Instanța de apel a conchis că, soluția primei instanțe dată în legătură cu litigiul dedus judecății este una întemeiată și legală, iar instanța judecătorească, în hotărârea contestată, a indicat circumstanțele cauzei pe care le-a constatat și probele pe care și-a întemeiat concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe.

La 15 martie 2022, Marcel Smochin a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

În motivarea recursului s-a invocat că, decizia instanței de apel este pasibilă casării, deoarece nu corespunde exigențelor, în mod special, nu corespunde tuturor

normelor de drept și nu răspunde în mod sigur și expres la toate obiecțiile formulate în procesul examinării cererii de apel.

Totodată, a menționat că, Ion Smochin și Tamara Smochin au depus cerere privind examinarea acțiunii oblice în ședință publică cu participarea lor, iar avocatul care reprezenta pârâții, nu avea împuterniciri după decesul ultimilor. Alt motiv de remiterea a cauzei la rejudecare s-a indicat a fi dezacordul cu sumele invocate de reclamant ca datorie pentru consumul energiei termice în sumă de 8988,08 lei, neachitată în perioada noiembrie 2016 - mai 2018, pentru a fi efectuat recalculul plăților pentru consumul serviciilor comunale. Instanța de apel nici nu s-a expus referitor la argumentul privind încălcarea accesului la justiție, având în vedere intenția depunerii cererii reconvenționale.

Instanțele inferioare nu au examinat o circumstanță importantă și anume că, datele furnizate nu sunt colectate nemijlocit de Î.M. „Infocom” și S.R.L. „Infobon”, dar sunt prezentate acestor organizații de către angajații Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 147, care nu sunt de bună-credință și admit includerea în facturile pentru consum un volum de servicii care, de facto, nu au fost consumate. Aceste constatări au fost incluse în hotărârea Curții Constituționale nr.4 din 03 martie 2022 pentru controlul unor prevederi din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

De asemenea, a susținut că, la data emiterii hotărârii primei instanțe, pârâta Tamara Smochin era decedată, având în vedere decesul survenit la data de xxxxx. În temeiul art. 265 lit. f) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care: partea în proces persoană fizică decedează și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi. Însă instanța de apel nici nu s-a expus în decizia sa asupra acestui argument, ceea ce constituie o încălcare a art.6 din CEDO în partea adoptării unei hotărâri nemotivate, fapt care încalcă dreptul la un proces echitabil. Or, avocatul care reprezenta pârâta, nu avea aceste împuterniciri după decesul acesteia din 10 noiembrie 2018. Referitor la împuternicirile avocatului după decesul persoanei, instanța nici nu s-a expus în decizia sa, ceea ce constituie încălcarea art.6 din CEDO în partea adoptării unei hotărâri nemotivate, fapt care încalcă dreptul la un proces echitabil.

Recurentul a opinat că, este eronată concluzia instanței de apel precum că ar fi fost acceptate serviciile în volum deplin, or, pârâții nu au acceptat servicii în volumul indicat, nu există dovada de consum, contrar pct. 17, 18 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191/19.02.2002. Serviciile publice de gospodărie comunală au fost prestate fără să fie încheiat un contract în acest sens.

Recurentul a indicat că, Tamara Smochin și Ion Smochin nu au cunoscut și nu au participat la examinarea cauzei, din motivul că nu au recepționat actele de procedură și nici înscrisurile prezentate, iar prin examinarea cauzei în lipsă, le-a fost încălcat, în special, dreptul la apărare. La fel, au fost anexate la cererea de apel înscrisuri precum că, pârâții erau internați în spital, care ulterior au decedat, însă probele nu au fost apreciate în conformitate cu art.130 Cod de procedură civilă, aprecierea fiind arbitrară.

Conform standardelor acceptate, motivarea trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții, ea trebuie să permită urmărirea unui raționament care a condus judecătorul la aceasta, trebuie să exprime respectarea de către judecător a principiilor enunțate de Curtea Europeană, în special respectarea drepturilor la apărare și dreptul la un proces echitabil.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 18 aprilie 2022 (Vol.II, f.d.32) a fost expediată în adresa intimăților și a fost recepționată la 20 aprilie 2022, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.34-35).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată 24 noiembrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 15 martie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces la data de 08 februarie 2022, inclusiv prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.172). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Marcel Smochin, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Marcel Smochin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Marcel Smochin.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Marcel Smochin împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat